СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 63. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 16. березня 1929. VOL. XXXVII. No. 63. Jersey City, N. J., Saturday, March 16, 1929. THREE CENTS.

ЯКІ ДІТИ ТАКЕ БУДЕ МАЙБУТНЄ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ І УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА

КОЛИ ДОРОЖИТЕ СВОЇМИ ДІТЬМИ, НАШИМ МАЙБУТНІМ І НАШОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ, ТАК ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО СОЮЗА.

ПОВІНЬ НА ПОЛУДНІ

ДЕЯКІ МІСТА ВЖЕ ЦІЛКОМ ВІДТЯТІ ВІД СВІТА І ЗАЛЯТІ ВОДАМИ. НАЙБІЛЬШЕ ЗАГРОЖУЄ РІКА МІССІСІПІ.

ТРОЙ, Алябама, 15. березня. — Містечко Ельба, яке має 4,000 мешканців, залите водами ріки Пі. Всяка комунікація з містом перервана. Серед околичного населення панує велика паніка, бо води в ріках підносяться і грозять новими виливами.

Від кількох днів падають дощі в цілій полосі ріки Міссісіпі. З ріжних міст у стейтах Алябама, Джорджія й Илиноіс доносять, що вода позаливала міста до тої міри, що перервала всякий довіз живности.

ПЕРЕД РІШАЮЧОЮ БИТВОЮ.

КАЄС НАСТУПАЄ НА ТОРЕОН З ПЯТЬМА АРМІЯМИ. СПЕРШУ ПРИЙДЕТЬСЯ ОДНАЧЕ ЗВЕСТИ БОРОТЬБУ БІЛЯ МІСТА ДЮРАНГО.

МЕКСИКО СИТІ, 15. березня. — В ріжних місцях приходить до сутичок між повстанцями і федеральними військами і обі сторони заявляють, що побіда по їхній стороні. Під Тореоном прийде цілком певно до рішаючої боротьби. Кажуть, що повстанці є в кращім положенню, бо заняли важні стратегічні пункти.

ГОЛЯР МАЛЯРЕМ.

НЮ ЙОРК, 15. березня. — Анджель Фабіяно, який має голярню при 3 Іст 27 улиці, показував учора кождому костумерови посвідку, яку одержав з Білого Дому, де йому президент Гувер дякує за свій портрет, намальований і пересланий йому Фабіяном.

КУПУЙТЕ БОНДИ.

А НЕ СПЕКУЛЮЙТЕ НА БІРЖІ. ТАК РАДИТЬ МЕЛЛОН.

ВАШИНГТОН, 15. березня. — Секретар скарбу Меллон, обговорюючи теперішню фінансову ситуацію, радив купувати бонди, які тепер можна набути по умірковані ціні, а які являються здоровою інвестицією. Разом з тим відраджував він від спекуляції на біржі, бо там ціни пішли вже зависоко вгору і треба надіятися великого спаду.

РЕКОРДОВИЙ ДЕНЬ.

НЮ ЙОРК, 15. березня. — Суддя Іволд подав, що на протязі вчорашного дня розглянено в суді 472 случаїв нарушення комунікаційних приписів. 31. осіб покарано вязницею від 1 до 10 днів. Грошеві кари виносили $1,689. З обжалованих узнано 400 осіб винними.

ГУВЕР КОНФЕРУЄ З ГЮЗОМ.

ХОЧЕ ПОСТАВИТИ ЙОГО НА ЧОЛІ КОМІСІЇ, ЯКА МАЄ ВИРОБИТИ ПЛЯН ФОРСОВАННЯ ВИКОНУВАННЯ ЗАКОНІВ.

ВАШИНГТОН, 15. березня. — Президент Гувер мав довшу розмову з бувшим секретарем стейту Гюзом. Гюз іменований членом Міжнародного Суду в Газі і розмова відбувалася головно до справи приналежности Америки до цього суду. Та попри те Гувер засягав від Гюза порад у справі форсовання прогибіції і заведення тих реформ, які треба перевести, щоби змусити населення до точного приноровлювання до обовязуючих законів. Президент хотів би мати Гюза головою комісії, яка мала би виробити відповідні проекти, одначе Гюз відмовився від того ізза браку часу.

ПРОПАВ У СНІГОВИЦІ.

ГОРДОН, Небраска, 15. березня. — 200 Індіян шукає за шестилітним Вилі Рівесом, що пропав серед сніговиці, шукаючи за загубленими рукавицями.

ОДІЖ З АСБЕСТУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 15. березня. — Професор Павло Кард подає, що в скорому часі будуть люде носити одяги з асбесту. Особливо жінки на тім скористають, бо сукні з асбесту будуть такі гарні як і шовкові, а зате триваліщі та практичніщі, бо їх буде можна прати.

ЕСКОБАР ПРОТИ УРЯДУ.

ТОРЕОН, Мексико, 15. березня. — Повстанчий генерал Ескобар виголосив на прилюдній площі до зібраного народа промову, в якій виложив принципи, за котрі боряться повстанці. Уряд Хіля і Каеса назвав він корупційним і злодійським.

ЗНОВУ СПІР ІЗЗА ГРАНИЦІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, Бразилія, 15. березня. — На границі між Бразилією і Параґваєм прийшло до сутичок між пограничною сторожею. Ходило тут о маленький острів, якого власність оспорена. Домагаються його Бразилія і Параґвай. Бразилійські війська прогнали з острова параґвайську сторожу.

ГЕРОЙ ЧИ ЗЛОДІЙ?

ВЕРА КРУЗ, Мексико, 15. березня. — Слава довго не триває. Це пізнав на собі полковник Хозе Сервантес, котрий недавно тому розбив повстанчого лідера, "генерала" Агвірра. Сервантеса арештовано і віддано під суд, бо кажуть, що він забрав для себе більшу частину грошей, які загарбав від Агвірра.

ЖУРНАЛІСТИКА НЕ ТАКА ЛЕГКА СПРАВА.

Бувшому президентови Куліджови запропонували писати артикули і згодилися платити $1 за кожде написане слово. Добрий „джаб". Та Кулідж, написавши кілька артикулів, заявив, що таки оглянеться за иншим заняттєм. Стане мабуть директором якоїсь банкової або промислової фірми.

ЛОНДОНСЬКИЙ ЧУДАК.

У Лондоні помер 70-літний дивогляд Альберт Фокнер. Живучи в центрі міста, він приняв за останніх 10 літ лише одного гостя, з яким розмовляв лише через двері. Від пяти літ не виходив ні разу з кімнати. Їжу підставляли йому під двері. Він мав у банку гроші, якими завідував його нотар, виплачуючи, що треба за нього.

ЕКСЦЕНТРИЧНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ.

Суд у Ліверпулі засудив студента Джозефа Клярка на смерть за те, що він убив свою хазяйку Фонтен. Тепер Клярк передав прохання міністрові внутрішніх справ, щоби йому дозволили взяти шлюб з... донькою вбитої. Донька, до якої злетілись репортери, відмовилась сказати щонебудь у цій справі. Коли вона згодиться на цей шлюб, тоді її дадуть на психіятричні оглядини, чи вона не є під гіпнотичним впливом Кляркa.

СЕЛЯНСЬКА ДОЛЯ.

(Допис до черновецького „Часу" з села Бучі, Бесарабія).

Тяжкі часи пастали — часи селянського лихоліття! Не вродило! Нема що їсти, в що одягтися і найголовніше — чим хату погріти! Дуже важко в степовій полосі без топлива! За всім цим нещастям тягнуться невідлучно ріжні хороби і пошести. На днях на хуторах „Балцат" померла від чахотки молоденька женщина С. Б. а тиждень ранше і її дитина. Ще нема двох літ, як пишною квіткою цвила на своїм весіллю і в такім короткім часі селянські злидні зломили молоде життя! Пізною осінню на хуторах „Буга" померла також молоденька 18-літня молодиця-красавиця Оксана з Юрчуків Івасюк. Причиною нарив на груді, — недуга занедбана через знахорів і бабські ліки, так що при кінці ані лікарі, ані операція не помогли. От до чого доводить власть тьми. На цьому хуторі, місяців два, як повернув з війська молодий господар, а тепер також лежить зломаний трудною хоробою! Крім цього багато хоруе на грипу, головно діти в шкільному віці. Ніщо, бідна, що й не перелічити, а помочі з нівідки, крім щедрих обіцянок.

РОЗШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ НА РАДІО.

В найближчу неділю, дня 17. марта, околиця Ню Йорку і сусідні стейти будуть могли знова почути українське слово й українську пісню на радіо зі стації WAAT в Джерзи Сити, Н. Дж. Тим разом програма має бути вже розширена і тревати пів години. Як попереднього разу, так і тепер, має розпочатися о годині 2.30 пополудні, а відбудеться вона заходами Січового Базару „Сурма" і деяких українських товариств з Ню Йорку, Українського Базару, И. Височанського, 47 Бікон Ст., з Нюарку, Н. Дж., і В. Микинтина, 192 Монро Ст., з Пасейку, Н. Дж.

В НОЧІ НА ВУЛ. ВИСПЯНСЬКОГО.

„Газета Поранна" з 15-го лютого ц. р. пише: „Львів 14-го лютого. Вчора вчасним ранком мешканці вул. Виспянського, вийшовши зі своїх домів, з правдивим здивованням замітили, що протягом ночі наступило перемалювання вул. Виспянського на Ольги Басарабової. А саме, замісць орієнтаційної таблиці з написом „вул. Станіслава Виспянського" — висів напис вималюваний синіми черенками на жовтому картоні: Вулиця Ольги Басарабової. Як відомо, Ольга Басарабова, один з найбільших шпигунів, мешкала при вул. Виспянського, а передучора були роковини її смерти. Цим способом апольогети шпигунства хотіли вшанувати її память. Повідомлена поліція зняла негайно цей папір".

ГОРЕ СЕЛЯНИНА НА БУКОВИНІ.

Селянин Петро Берник з Берґомету не посилав своєї дитини до школи тому, що була хора. Але він лікарського свідоцтва не приніс і тому наложили на нього грошеву кару, котрої бідний чоловік заплатити не міг. Фіскальний агент прийшов фантувати, записав собі кілька річей, але не взяв їх з собою, а лишив у Берника. За кілька днів чоловіка притиснула недоля і він продав один із зафантованих предметів. За се його безцеремонно заарештували і довго держали у слідчій вязниці. Вкінці засудили на два місяці арешту. Жінка і діти у нужді зістали дома. Коли Берник відсидів свою кару, вертав пішки до дому. Близько Жадови надїхав тяговий поїзд. Йому вже досить було кривди терпіти. Не думаючи богато, кинувся під колеса поїзда. А-ле не найшов такої легкої смерти, якої бажав. Поїзд відрізав йому ногу і кидає його у рів. Чи кричав, чи ні, сього не знається. Ніхто його не чув. Кров з нього стекла. Найдено його замерзлого серед закровавленого снігу.

МІСТ МІЖ ФРАНЦІЄЮ И АНГЛІЄЮ.

Американський інжинір Т. Бутаванд виробив проект будови моста між Францією та Англією. На його думку треба збудувати на Англійському каналі два острови, що можуть бути гарними купелевими місцями та літнисками. А ті острови можна злучити мостами між собою та між Англією і Францією.

Всі витрати на цю будову мають виносити 410 міліонів долярів, які Бутаванд вважає можливим зібрати в значній мірі в Америці.

ВІЗЛИВИЙ БУЗЬКО.

У віртемберґському містечку Кацентадь трапилася цими днями така пригода молодій, що брала шлюб: Саме в тій самій хвилині, таки в церкві, відвідав її бузько... Малощо, а священик був би за одним заходом позбувся її хрестин...

ФІНЛЯНДСЬКИЙ РЕДАКТОР ДІСТАВ 6 МІСЯЦІВ.

Арво Ваара, редактор фінляндського часопису „Вапаус" у Содборі, Онт., дістав 18 лютого шість місяців тюрми за надруковання бунтівничої статті в своїм часописі. Крім сього має заплатити тисячу долярів кари, а якби не заплатив, то має відсидіти дальших два роки. Лава присяжних признала редактора винним по трох годинах наради і тоді суддя Райт оголосив засуд. Ваара помістив в своїм часописі дві статті 8 грудня з нагоди недуги короля Юрія і в них вказав на ріжницю між вигодами, які має король, а які має робітник.

ПОСОЛ ЛУЧКОВИЧ ЗА ТЕХНІЧНИМ ОБРАЗОВАННЯМ.

В дебаті над поправкою закона при технічне образовання, яка відбулася в палаті послів в Оттаві 15. лютого, взяв участь посол Лучкович з Веґревил. Поправка закона є в тім, щоби після 31. березня 1934 р. правительство не давало більше допомог провінціям на технічне образовання. Посол Лучкович сказав, що се буладь ганьба, аби після роботи, яку зробила в 1910 р. комісія для технічного образовання, правительство спинювало допомогу на технічні школи. Коли правительство пропонує зробити се з огляду на економію, то се найфальшивіший рід економії. „Як можемо видавати около 20 міліонів на рік на військові цілі, то не бачу причини, чому не могли-б ми видати два або три міліони долярів річно на технічне образовання", сказав п. Лучкович. На арґумент посла Лучковича покликався опісля консервативний провідник Бенет, беручи слово в дискусії над тою справою.

ВЕСНЯНА „ЧИСТКА" В СССР

ПОЧАЛАСЯ ЧЕРГОВА „ЧИСТКА" КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ, СОЮЗА КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ, ДЕРЖАВНИХ АПАРАТІВ, ПОМЕШКАНЬ ВІД „БУРЖУАЗІЇ" І Т. Д.

МОСКВА (СССР), 15. березня. — В радянській Росії почалася весняна „чистка", але не так, як в инших державах, бо в Росії не дуже турбуються чистотою помешкань, говорячи, що „невеличка нечистота не робить шкоди здоровлю". Впершу чергу розпочато вичищення Комуністичної Партії від небажаних членів. Для цього користуються найменшою нагодою, як порушенням партійної дисциплїни та ідеольогії, коли хочуть кого викинути з партії.

Далі йде „чищення" Союза Комуністичної Молоді, також „за ріжні провини супроти ідеольогії та дисципліни Комсомола". Заповідається на широку скалю „чищення" державних апаратів від небажаних елементів, яких провину проти комуністичної партії шукають до третього покоління їх батьків та дідів. Нарешті почалося „вичищення" з помешкань „нетрудового елементу", або „буржуазії", хоч вона тепер умирає з голоду.

Генеральне „чищення" в СССР захопило навіть циганські хори, а також вязниці, які большевики стараються звільнити від нешкідливих політичних вязнів. „Чистка" вязниць не торкається троцькістів.

ЗАВЗЯТІ ДЕБАТИ.

ВИКЛИКАЛО ЇХ РЕЛІГІЙНЕ ПИТАННЯ У ФРАНЦУСЬКІЙ ПАЛАТІ ПОСЛІВ.

ПАРИЖ (Франція), 15. березня. — Премієр Пуанкаре добився того, що в палаті послів знову розпочалися дебати над привернениям католицьким релігійним установам тої частини прав, які були їм одібрані в 1901 році, коли у Франції було заборонене існування певних католицьких монастирів та ріжних чернечих орденів. Законопроект правительства Пуанкаре викликав у палаті надзвичайно гарячі дебати.

Посол Альберт заявив, що спокій, який панував по цьому питанню на протязі пятьнадцятьох років, тепер нарушений законопроектом Пуанкаре. Зі сторони противників і прихильників законопроекту виступали найліпші промовці. Підчас дебати панував у палаті послів страшний галас.

ГОТУЮТЬСЯ ДО БОЮ.

170-ТИСЯЧНА КИТАЙСЬКА АРМІЯ ГОТУЄТЬСЯ ДО БРАТОВБИВЧОГО БОЮ.

ПЕКІН (Китай), 15. березня. — Ганківський генерал Ґу-Тзунґ-Ту, якого центральний уряд звільнив з посади за участь у змові проти уряду, відмовився виконати наказ і почав готуватися до війни. Він тепер змобілізував біля 90 тисяч війська. Таксамо й центральний уряд стягнув проти нього такуж сильну армію.

Але ніхто не знає, чи дійде між цими арміями до справжнього бою, бо поведінка генералів, на льояльність яких правительство розраховує, досить загадочна.

ЗМОВА ПРОТИ КЕМАЛЯ.

ДВОХ ВІРМЕНІВ, ОДИН ТУРОК І ОДНА ТУРКИНЯ АРЕШТОВАНІ.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 15. березня. — Турецька поліція викрила новий заговір на життя президента Туреччини Кемаля Паші. Покищо арештовано четверо заговірників, що перебували в Туреччині. Лідер змови, Турок Форді, втік до Австрії. Другого конспіратора, Турка Османа, арештувала румунська поліція, коли він утік туди з Туреччини. Тепер його Румуни віддали до рук турецької поліції.

СТРАШНА ХВИЛЯ САМОГУБСТВ.

МИНУЛОГО РОКУ 2,800 ДУШ РОБИЛИ У ВІДНІ СПРОБИ ПОПОВНЕННЯ САМОГУБСТВА. ТЕПЕР В ОДИН ДЕНЬ 28 ДУШ ЗРОБИЛО ЗАМАХ НА СВОЄ ЖИТТЯ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 15. березня. — В один день, 13 березня, у Відні покінчили життя самогубством 12 душ, 16 инших були врятовані від смерти. Серед самогубців є люде ріжного віку, починаючи від 14 літ і до 72.

МІЛІОНОВА ЗДОБИЧ У НАРКОТИКАХ.

АТЕНИ (Греція), 15 березня. — Грецький торпедовець захопив на Середземному морі египетський пароплав, що віз ріжні наркотичні засоби на суму один міліон долярів. Торпедовець переслідував пароплав кілька годин, поки обстрілом з гармат не примусив його спинитися.

Цей корабель віз наркотики до Греції, звідки їх мали розвозити для продажу на Балканськім півострові.

ВИБУХ ДИНАМІТНОЇ ФАБРИКИ.

ПАРИЖ (Франція), 15. березня. — З невідомої причини стався вибух у фабриці динаміту в Сен Мартен Кро. Підчас вибуху загинуло багато робітників.

ЗАГИБІЛЬ ПАРОПЛАВА.

ШАНҐАЙ, (Китай), 15. березня. — Німецький пароплав „Гіссен" налетів на підводну скелю і розбився. Після довгої й важкої боротьби з бурхим морем врятовано 49 душ залоги, голодних і змучених від довгого перебування на залитому водою кораблі.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

У. Н. Союз це народоправна організація. Всі члени беруть участь в заряді нашої організації. Вони вибирають своїх заступників і висилають їх на Конвенції Союза, щоби там розслідили діяльність уряду, вибирали уряд і намічували ті зміни, які потрібні для поширення і зросту нашої організації.

У. Н. Союз дає можність всім членам висказати і перепрети те, що обдумане для добра організації. А щоби в тім був порядок і щоби рішала і тут демократична засада більшости, послідна Конвенція ухвалила, що всі проєкти членів повинні бути обговорені передом по відділах. А коли відділи одобрять на мітінґах більшістю голосів предложені їм проєкти, тоді уряд відділу повинен заслати їх до опублікування в „Свободі" як урядовім органі У. Н. Союза.

З рамени редакції можемо заявити тільки те, що всі проєкти будуть точно зареєстровані і оголошувані в такім порядку, як вони надходять. Річ ясна, що подамо їх зміст так, як відділи ухвалили, хіба з конечними стилістичними поправками. А думаємо, що наші члени вже самі подбають за те, щоб всі проєкти, хоч би й найбільш радикальні, були держані в спокійнім і поважнім тоні.

Проєкти мають на меті викликати серед загалу членства більше заінтересовання організацією і дати можність вийти на верх кождій розумній думці. Проектами хочемо допомогти нашій організації. Ради її добра їх підносимо, ухвалюємо і друкуємо. В проєктах можна критикувати діяльність дотеперішних урядів У. Н. Союза і його орган „Свободу", але це має бути дійсна критика, а не напади на честь чи характер осіб. Дійсна критика будує організацію, а особисті порахунки і напади на особи організацію розбивають, а членів деморалізують.

Проєктами маємо виказати нашу зрілість, наш поступ, нашу культурність. З них має пробиватися любов до нашої організації і свідомість тої великої національної місії, яка спочиває на плечах тих Українців, що зорганізовані в тій національній твердині, що У. Н. Союзом зветься. Проєкти повинні улекшити роботу конвенційним делеґатам на Конвенції Союза. Тому вони повинні числитися з реальними обставинами, а головно з законними приписами, яких ні члени, ні уряд ні конвенція переступити не можуть. Бо що з того, що проєкт добрий, коли він колідує з законом. Він все одно не перейде, а колиб через помилку і перейшов, виконаним бути не може.

Та члени наші вже мають певну практику в предкладанню проєктів і ми певні, що теперішні проєкти випадуть ще краще як виходили досі.

НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ В РОСІЇ.

(З нагоди лекції, прочитаної у неділю, 10 березня, в Ню Йорку, В. Черновим, лідером Російської Партії Соціялістів Революціонерів).

I.

Згори треба зазначити, що перший раз довелося почути тверезий голос російського політичного діяча щодо національного питання взагалі та про національне питання в бувшій Росії зокрема. Треба лише пошкодувати, що на тій лекції не було наших перевертнів „Малоросіян", або так званих „Рускіх" з Галичини та Закарпаття. Їм би ця лекція стала у пригоді, бо вони перший раз почулиб, що говорить представник російської революційно - соціялістичної думки про природне життя й розвиток окремих націй.

Чернов підходить до національного питання як до явища цілком природного для всього людства. Окрему націю він розглядає таксамо, як кожну людську особу, що мусить мати певний комплекс прав і умов індивідуального розвитку, які дають їй можливости нормального життя та розвитку своєї власної індивідуальности. Він особливо критикує тих, хто пересякнутий ідеєю панування одної нації над другою, або ідеєю націй „великих" і „малих". Кожна „велика нація" має право на своє самобутне життя й національний вільний розвиток, а „мала нація" не має, — так говорять великодержавні шовіністи взагалі, а московські зокрема. Таксамо не може одна окрема нація претендувати на більше прав тому тільки, що вона „стара" нація, а друга знаходиться ще в пелюшках. Кожна нація розвивається таксамо, як людська істота. Годі наперед сказати, що може ви
рости з малої дитини й чи не займе вона в життю всього людства перший і найвищий щабель. Таксамо не можна сказати наперед, що вийде й з кожної „молодої" нації, з кожного народу, що лише недавно почав освідомлювати свою національну особливість, змагаючи до виявлення своєї національної індивідуальности. Може такий нарід, що на наших очах живе віком свого „дитинства" чи „юнацтва", в зрілім віці серед людства всього світу займе найвищий щабель і далеко полишить за собою „старі" й „великі" нації. Основою співжиття всього людства мусить бути повна воля особи й право її на вільний та незалежний розвиток всіх своїх особистих прикмет. Те саме повинно бути покладеним і в основу співжиття всіх народів та націй.

Нарід, котрий живе незалежним своїм життям, має всі можливости виявити найліпший розвиток всіх своїх духових якостей. Зразком цьому можуть служити навіть свіжі приклади з останньої російської революції, коли з російської „Тюрми Народів" визволилися д[о] самостійного й державного життя Польща та прибалтійські народи. Там лектор сам проживав певний час і на власні очі бачив, який кольосальний розвиток почався в тих народів на полі мистецтва, літератури та инших сторін культурно-національного життя. На очах сучасника там твориться чудо, бо з такою інтенсивністю відроджується й народжується культура тих молодих в державному життю народів.

Так говорив Чернов. Основна теза його думки та, що лише державно незалежні народи можуть без перешкод розвивати своє культурно-національне та політичне життя. Порозуміння між всіма націями та народами можна осягнути лише на підставі повного й необмеженого признання суверенітету кожного народу, що освідомив себе як нація, яка змагає до свого суверенного національно-державного життя. Повага до кожної людської особи та до кожної нації є основою мирного співжиття всього людства та обовязковою умовою загально-культурного, духового і соціяльного його прогресу.

Сучасні економічні умови життя народів та держав всього світу диктують людству необхідність шукати між собою все ширших порозумінь, але ці порозуміння мусять творитися лише на підставі свобідного й добровільного договору, без найменшого примусу з боку сильніших держав народів. До цього вже навіть прийшов сучасний капітал, який творить все більші та ширші ріжні спілки, трести, консерни і т. д. Тим більше повинні до цього стреміти й окремі народи та держави, щоби осягнути в той спосіб найліпший розподіл економічних багацтв світу, здобутків праці і т. п.

Часами природні багацтва розподілені так, що нація через свій державно-національний суверенітет тратить дещо економічно, але зате зискує на культурнім і політичнім полі. Часто буває так, що не маючи відповідних природних ресурсів, або не маючи відповідної своєї промисловости і т. д., певна нація, відокремлена митною стіною свого державного суверенітету, тратить надзвичайно багато в економічному життю, що також негативно відбивається і на її культурно-національному та політичному розвиткови. Приміром цьому можуть бути Прибалтійські держави й навіть Польща. Тому система міжнародних економічних договорів при повному суверенітеті окремих національних держав повинна лягти в основу майбутнього міжнародного співжиття всього людства. А поки до того прийде, треба старатися творити окремі менші обєднання. В наші часи ми бачимо такі прагнення у спробах створити „Пан-Европу", „Пан-Америку" „Пан-Азію". Навіть в гаслі „Африка для Африканців" знаходиться таж сама ідея економічного обєднання певної частини світа.

(Конець буде).

ДО УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА

В СПРАВІ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ.

Екзекутивний Комітет на засіданню дня 13. с. м. рішив проголосити в справі передконвенційних проектів слідуючу пригадку:

Згідно з ухвалою минувшої конвенції кождий проект перед висилкою до поміщення в „Свободі" має бути прочитаний на зборах відділу і членами одобрений, а на знак того має бути підписаний відділовим урядом і стверджений урядовою печаткою.

ЗА ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ У. Н. СОЮЗА:

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ПОШУКУЄМО 51 УКРАЇНЦІВ З $100.

ТОВАРИСТВО „СОКІЛ", 336 ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА В КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, СПІШИТЬ ЗІ СВОЄЮ СТОДОЛЯРОВОЮ ЖЕРТВОЮ, ЩОБИ БУТИ В РЯДІ ТИХ СТОДОЛЯРОВИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ, ЩО ХОЧУТЬ БАЧИТИ У НАШІМ ЛЬВОВІ ВЕЛИЧАВУ НАЦІОНАЛЬНУ БУДІВЛЮ, „ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ", ПОБУДОВАНИЙ ЩЕДРІСТЮ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ЗАРАЗОМ ТОВАРИСТВО КЛИЧЕ ДО НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ І ДО ЖЕРТВОЛЮБИВИХ І ПАТРІОТИЧНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА: СПІШІТЬ УСІ З ЖЕРТВАМИ І ДОПОМОЖІТЬ ПОБУДУВАТИ ВІКОВУ ПАМЯТКУ НАШОЇ ЛЮБОВИ ДО РІДНОЇ ЗЕМЛІ.

НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАНО ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

**OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.**

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

В ч. 56 „Свободи оголошено стодолярову жертву від Тов. Ів. Франка з Клівленд, О. Проголошено відділ: 34, а має бути: відділ 334 У. Н. Союза.

ПОШИРЕННЯ ҐЕОЛЬОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА УКРАЇНІ.

На Україні швидко розвивається добувна промисловість. Це вимагає яко мога скоріше виявити природні багацтва.

В звязку з цим дослідна робота Геолкому набуває великого значіння. Президія ВРНГ заслухала доповідь Укрґеолкому, з якої виявилося, що за останній рік, завдяки розвиткові робіт Ґеолкому, виявлено на Україні багато корисних копалин. Розвідки в Нікопільській окрузі значно поширили відому площу покладів манґанової руди.

На Маріупільщині знайдено значну скількість запасів лосняка (слюди). Поруч цього, за пропозицією низки трестів велись розвідкові роботи щодо цементової сировини для забезпечення сировиною Амвросіївского цементного заводу в Донбасі, велись розвідки вогнетревалих глин і кварцитів у ріжних районах. Велике значіння мають роботи Укрґеолкому над виявленням запасів подільських фосфоритів. На розвідні роботи Ґеолком витратив минулого року понад 290 тис. карб., а в наслідок цих робіт виявлено корисних копалин майже на 1 міліярд карб.

М. Коцюбинський.

ДОРОГОЮ ЦІНОЮ

Оповідання.

(8)

— Не сумуй-же тут без мене, я швидко повернуся, — обернулась вона до його і зникла в комишах.

Вона йшла і старалася нагадати собі плавні, як бачила їх згори, до переправи.

У-право — горіло... так, у-право горіло, і туди гнав вітер вогонь; у ліву руку віднілись гори й верби. Значить треба йти туди, проти вітру. Вона стрибала з купини на купину сливе бадьора. З кожним ступенем надія росла в її серці, хоч картина не мінялася. Часом їй доводилось продиратися через таку гущавину, що вона ледве пролазила поміж жовтими стінами. Посковзнувшись, Соломія вскочила вище колін у холодну тванюку.

Під ногами була безодня, та на щастя, вона вхопилась за кущ очерету й вилізла. Вона роззулася, повиливала з чобіт воду і пішла далі. Крізь комиші блищали подекуди озерця, водяний мак вигідно спочивав на них круглим листом, висував з води зелені збаночки. Соломія зупинялась на мить, щоб подивитись здалеку, як дикий гусак старанно укладав пірячко на голові самички, а вона мліла, плямкала дзьобом і розправляла крила. Гадюка часом перепливала ерик хвилястими рухами, здіймала голову, повабно хитала нею з боку на бік, як значна дама, і роздивлялась навкруги круглими очима. По цих непролазних пущах певно ніколи не ступала людська нога. Тут було безліч таємних закутків, скрізь стрічались берлоги диких звірів, вислані кунею та сухим мохом. На старих очеретинах гойдались покинуті гнізда, по рудих, аж червоних, ослизлих од туману купинах валялись піря й гадючі линовища. Вужів було так багато, що Соломія скоро перестала звертати на них увагу. Часом очеретяний початок, зачеплений Соломією, лопався й обсипав її білим пухом, мов снігом. Соломія йшла, як на дні моря, а вгорі, над її головою, шуміла куня, немов котила кудись руді й каламутні хвилі. Соломія міркувала, що коли брати у ліву руку, плавні мусять швидко скінчитися, бо в той бік вони простяглись недалеко. Аби йти проти вітру. Раптом Соломія зупинилась і мало не зомліла од страшної думки. Їй прийшло до голови, що вона може не знайти Остапа, бо нічим не значила своєї дороги. Треба було ламати комиш, або що. Треба зараз вертатися, поки вона далеко не одійшла і не забула дороги. Серце її неспокійно калатало, коли вона бігла назад, одшукуючи свої сліди. Вона не мала часу на обережність — комиш бив її по лиці і навіть скалічив ногу. Та то були дрібниці. Колиб швидче знайти Остапа, вона тоді знов подасться на розвідки, тільки не буде такою дурною, не забуде зазначити дорогу. Спочатку все йшло добре, вона знаходила свої сліди і по них верталась. Та скоро сліди щезли. Соломії здавалось, що вона дуже одхилилась у ліворуч. Вона взяла трохи у праву руку й несподівано наскочила на чимале довгасте озерце. Тут вона не була, це вона твердо памятала. Вона мусіла вернутись трохи назад, щоб обійти перешкоду. Тепер Соломія вагалась, в якому напрямку йти. Найкраще керуватись вітром: треба, щоб він тепер дув у спину, і йти за вітром. Соломія глянула вгору. Куня гойдалась то в той, то инший бік. Рішити було трудно. Однак Соломії здалося, що їй треба йти просто перед себе. Вона пішла. Пройшовши зо двоє гонів, Соломія запевнилася, що йшла проти вітру. Невже вертатись назад? Вона зупинилася. Очевидячки, вона збилася з дороги, заблудилася. Що робити? Ноги в неї тремтіли од трудної ходні, в голові бродили безладні думки й міркування. Що робити? — немов питав у комишів її блукаючий погляд. Комиші оточали її ворожою юрмою і шептались. Соломія подумала, що вона мусить бути недалеко од Остапа, що він почує її, й крикнула:

— Остапе-е!... Оста-апе-е!...

Голос її прогучав глухо, стіна ворожого очерету не пустила його далеко, забрала в себе, ковтнула.

Соломія ще раз гукнула — теж саме.

Серце в Соломії упало, руки звисли безвладно. Та не надовго. Новий приплив енергії, шалена відвага поняли її волю, і вона кинулась вперед, розхиляючи й ламаючи очерет з сліпою завзятістю зраненого оленя. Од часу до часу вона кликала Остапа. Одповіді не було. Вона почала кричати на всю міць легких, в надії, що коли не Остап, то хтось инший почує її. Не могло-ж бути, щоб вона так далеко відбилась од берега, де проходили часом люде. Шум комишу перемагав її. Налякані чужим голосом птахи з тривожним писком крутились над головою в Соломії. Комиш шумів. Він їживсь перед нею, тіснив з боків, настигав ззаду, ловив корінням за ноги, колов і різав шерстким листом. Жовтий, гладкий, високий — він глузував з неї, помахуючи над її головою рудим чубом. Соломія чула до нього зненависть, як до живої істоти. Він дратував її. Колиб у неї був серп, або ніж, вона різала-б його доти, поки-б він не поляг увесь або вона сама не впала трупом. Соломія накинулась на нього й почала трощити з злістю, з озвіренням, як свого ворога.

Вона рвала його, ламала, крутила і била ногами, а він згинавсь, упирався, зчіплювався вгорі китицями, ранив їй руки й тільки корінням тремтів, немов од скритого реготу.

Соломія знесилилась і впала. Їй стало душно. Піт краплями стікав по виду, груди важко дихали й очі блищали, як у звіря, що попавсь у лабети. Значить, нема виходу; вона мусить тут погибати, а Остап через неї десь у другому місці. Соломії не так жалко було себе, як Остапа; вона уявляла собі, як він тепер лежить хворий і самотний у пущі й виглядає її з очеретів. Їй жаль стало молодого змарнованого життя — і вона заплакала.

Тимчасом короткий осінній день гас, з плавнів вставала ніч. Спочатку морок поліз зпоміж очеретів, а за ним дихнули озерця й купини білим туманом.

Ставало вохко й холодно. Поночі нічого було рушатись. Соломія сиділа, обнявши голову руками, й думала. Ні, вона не хоче гинути отут! Як тільки на світ займеться і можна буде йти, вона піде просто, просто і буде йти, аж поки дійде до краю. Вона знайде там людей, оддасть їм усі свої гроші, що висять зашиті в торбинці на шиї, і з ними обшукає плавні та знайде Остапа. Колиб лиш пережити ніч.

Чим більш темніло, тим вітер, здавалось, дужчав, принаймні очерет шумів так, що заглушав навіть думки. Нічого не було чути, тільки безперестанне, одноманітне, вічне шу-шу-шу... шу-шу-шу... Правда, часом вона помічала, що низом, поміж комишами, щось проскакувало, а шамкий сухий лист очерету тоді тріщав. Птахи були неспокійні, метушилися, бились крилами поміж очеретом і здіймали галас, мов перед бурею.

Соломія сиділа так, аж поки не заснула. Вона не знала, як і коли це сталося, — втома і шум комишу приспали її.

Вона не моглаб сказати прокинувшись, чи було пізно, чи рано. Над комишами ще нижче, ніж вчора, спускалось оливяне небо. Все тіло у Соломії боліло, як побите. Важкі повіки мимохіть спускались на очі, голова була не свіжа. Однак Соломія не могла гаятись і хвилини. Вона пішла просто перед себе, так як стояла, і зважилася йти, доки стане снаги й сили. Вона бігла, хоч ноги в неї були слабіші, ніж вчора, а повітря було якесь густе й трудно було дихати ним. Опріч того Соломії докучав голод. Уже другу добу вона нічого не їла, під серцем її млоїло, в животі корчило. На ході Соломія висмикувала стебло або корінь водороста і жувала противну, з болотнім духом рослину. Чим далі вона йшла, тим більше дивувалась, що сьогодні попадалось їй так багато живих істот. Тричі вона помітила крізь комиші сірий вовчий хребет, раз лисиця майнула коло неї хвостом, а то здалеку чулося немов кабаняче рохкання. Вужі й гадюки набралися сьогодні особливої рухливости, бо все повзли й повзли в тому напрямку, як йшла Соломія, і їй треба було особливо уважати, щоб не наступити на слизьке й холодне гадюче тіло. Птахи кружляли над плавнями цілими хмарами і так верещали, що заглушали навіть шум плавнів. Соломія все йшла. Вона зібрала свою енергію, всю силу волі, всю міць тіла і йшла уперто і завзято, з вірою, що її широкі й високі груди зламають усі перешкоди. Однак краю плавням не було. Комиші, озерця, ерики... І знов комиші, і знов вода, і знов той самий згук розміреного, однотонного прибою морської хвилі. Над вечір їй почувся дим, і вона зраділа — значить — близько люде. Та чим далі вона йшла і чим більш смеркалось, тим більше дим ставав помітним. Птахи сильніше непокоїлись. В повітрі стало тепліше. Те тепло йшло ззаду і з боків, немов од печі. Соломії робилось душно. Її дуже дивували й навіть непокоїли ті зміни в плавнях. Що це таке робиться навкруги?

Обернувшись назад і глянувши на небо, вона побачила червоні, як грань, хмари — і зразу стали зрозумілими їй і той дим, що вона чула, і тепло, і неспокій птахів, і тікання звірів. Плавні горіли, вогняні гори наступали на них, несли усьому смерть. Але вогонь ще десь далеко. Коли швидче побігти — можна ще втікти. Тільки так душно, так важко... наче хто женеться ззаду і дихає, налягає на плечі. Соломіїне вухо ловить вже далекий лускіт сухого комишу, невиразне гудіння, наче звір-велит трощить щось, жвакує і важко сопе. Це-ж видима смерть здоганяє її!... Тут нема вже рятунку. Ніхто й ніщо не поможе. Несказаний жах обняв Соломію. З криком „ох, Боже мій!... ох Боже!..." вона шарпнулась з останніх сил і на-осліп кинулась в очерети, слідком за гадюками, звіриною й усім живим, що, рятуючись од наглої смерти, мчало в перестраху перед наступаючими бурунами вогняного моря.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Примірна молодь.

Дня 14 листопада 1298 р. у найбільшій салі Вунсакет Комершел Гай Скул стало до змагання за чемпіонство на рік 1929 вісім „тімів" грачів у бескет-бол. Гра йшла без перерви сімнацять тижнів, кожної середи, один раз в тиждень. Скінчилась вона 6 березня 1929 р. Поміж змагунами була і наша українська команда під назвою „Сент Майкел", що створена при українській православній парохії св. Михаїла. Згадані „тіми" на призначення Діректор ов Рекраторі, котрим була Мисс Фолдс, змінялись так, що кожного тижня кождий „тім" мав нового противника й то не такого, якого він бажав, але якого було йому призначено. В такім порядку кожний „тім" мусів грати аж доки він переграв зосібна з кожним другим „тімом" по два рази.

Така метода йшла так довго, аж поки директорія гри не завважила, котрі з тих вісьмох „тімів" вибиваються на перше місце до осягнення чемпіонства на 1929 р. Такі змагання йшли на протязі чотирнацятьох тижнів. Пізніше примінено нову методу, а то, вибравши чотири найкращих „тімів", поставили їх ще раз змагатись поміж собою. Тоді український „тім" був на третому місці зряду. Та скоро наш „тім" так взірцево вивязався в грі, що вибивсь на перше місце і прийшов до змагання з чемпіонами передшого й цього року — Троджєнс, котрі репрезентували найбільшу айриську парохію в Вунсакет, котра відома в цілій нашій околиці як Сент Чарлз Чорч.

Всі ми були певні, що наш український „тім" виграє чемпіонство. Це відчули не тільки наші грачі, але навіть всі учасники. Бож наш „тім" побідив самих чемпіонів три рази. Однак при кінци зайшла несподіванка й бувші чемпіони вжили „тріків", яких ніхто не сподівався зі сторони бувших чемпіонів. Тому сталося так, що офіційно признано, що Троджєнс ще й цього року виграв чемпіонство на 1929 рік, а наші стали на другім місці. Це так виглядає офіційно. Та на ділі воно не так. Це мабуть і самій директорції тепер неприємно, бо, знаючи гру нашого „тіма", всі спортові клюби з околиць шлють до нього запрошення, а в той час чемпіони жадного запрошення ще не мали. Навіть такий славний „тім бескет-бол", як Потокет, Р. Ай., Сент Джозеф, запросив Українців до гри. З цього ми можемо знати, як високо ставлять спортові клюби наш „тім".

Нехай собі ніхто не думає, що наші хлопці вміють тільки в болі бавитись, ні! Прийдіть дня 24-го сього місяця на концерт, котрий устроюється Українським Хором „Бояном" в память Тараса Шевченка, а там побачите, як ті самі наші хлопці себе запрезентують зі своїм примірним капітаном Степаном Романовичем.

Там будемо мати спромогу побачити, чи наше перше покоління пропало, як то, ми, старі, часто висловлюємося.

М. Скибінський.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Вистава „Назара Стодолі" з „Вечерницями".

Дня 24 лютого с. р. хор „Боян" при українській православній громаді на Ірі і Робей вул. поставив на сцені „Назара Стодолю".

Не ходить мені о це, щоб писати рецензію або критику про особи, що грали ролі в сій славній штуці Т. Шевченка, а хочу тут головно зазначити, що се перший раз мав я нагоду бачити сю штуку, відограну так, як ніколи передтим ще я не бачив. Особливо в 2-гій дії, коли весела молодіж як мак цвила, коли 50 осіб самих молодих, гарно убраних хлопців і дівчаток з піснями, з нашими рідними колядками увійшла до хати і віддала цілі „Вечерниці" (Ніщинського) при сольовім співі „Зоря з місяцем" (п-ні С. Когутової), то одушевленню присутних не було границь. І дійсно, се був перший раз в Шикаґо того рода виступ такого великого і вишколеного гурту хору „Бояна" під управою проф. Е. Королишиного. А треба згадати, що вся ся молодіж се тут, або в Канаді роджені наші діти, що знаменито володіють рідною мовою і горнуться до хору, де залюбки вчаться співу. Завдячити се треба дбалим родичам, що змалку придержують дітей при рідній церкві і громаді. Нині з тої дітвори вже майже люде, і як мило всім дивитися на такий наш цвіт, коли він нам не вяне, не відходить далеко від нас, а наслідує нас та підносить нашу пісню і славу на американській землі.

І дійсно, наша громада на Ірі се одинока в нас, що може похвалитися так гарно вихованою молодіжю.

Всі ролі в штуці були віддані знаменито. Годиться хіба згадати головних, а саме: Г. Самочка в ролі сотника, Стефанію Цимбаліст в ролі Галі, п-ню Штоґрин в ролі Стехи, п. Д. Когута в ролі Назара, п. Юрченка в ролі Гната і п. Софію Когут в ролі хазяйки. — Всі вони розуміли свої ролі і вивязалися, як повинно бути. І инші менші ролі випали бездоганно. Ще раз зазначую, що не ходить мені о похвали особам, що грали ролі, бо їх присутні нагородили оплесками похвал, а ходить мені о піднесення заслуги родичів тої молодіжи, що при хорі гуртується, бо на нас, старих, хор вже опертися не може, а головно те, що наші штуки переважно всі потребують гуртів, веселих, молодих гуртів, а такий гурт якраз згадана громада має.

Признаннє за працю коло сеї молодіжи належить теперішному дякоучителеви проф. Е. Королишиному, що за короткий час свого побуту в Шикаґо вже вишколив такий гарний хор, а також і пароховм о. Коцанови, що не тільки сам помагає в органїзації молодіжи, але ще й сини його та дочка беруть живу участь в хоральнім та громадськім життю.

Гість.

ЗАСУД ВИХОВАТЕЛІВ СТУДЗЄНЦА.

У Варшаві закінчився суд над директорами та вчителями поправчо-карної школи в Студзєнцу, де знущалися над малолітніми. Два директори дістали по 6 місяців; з учителів один 5 місяців, один три роки (з амнестією на два роки), один півтора року (з амнестією на 9 місяців), инші по 3 і 6 місяців.

НАГЛА СМЕРТЬ ЧЛЕНА У. Н. СОЮЗА.

Член відділу У. Н. Союза Теодор Винник зібрався першого березня, як звичайно ранком, йти до роботи. З дому вийшов о 6 годині, а вже о 8-мій годині ранком лежав трупом. Підчас праці він почув себе зле й сказав свойому сусідові, що йде до дому, бо чується недужим. Пройшовши яких 20 хвилин, упав при дорозі й помер. Смерть Т. Винника всіх вразила своєю несподіванкою, бо він був ще не старою людиною, бо мав 45 літ та був сильної будови.

Покійний осиротив дружину і 9 душ дітей. Горе їх страшне. Він був членом У. Н. Союза з вересня 1919 року. Був щирим і активним членом свого відділу та взагалі брав живу участь у громадському життю в нашій місцевости. Тому на похорон його зібралося багато людей, щоби віддати небіжчикови останню прислугу, бо його громадянство знало й поважало. Похорони відправляли два священики та чотири дяко-вчителі. Братство св. Михаїла, до якого належав небіжчик, прийшло в повному складі, щоби віддати пошану свойому членови.

При тій нагоді звертаюся до вас, шановні краяни, що були присутніми на похороні покійного Винника та бачили, яку прислугу роблять члени У. Н. Союза своїм товаришам, провожаючи їх у далеку дорогу. Даючи моральну та матеріяльну піддержку осиротілій родині небіжчика, члени У. Н. Союза доконали великого братського діла, бо родина його на чужині тепер не почуває себе такою сиротою, як то булоб, колиб на її горе ніхто не відгукнувся та не прийшов з допомогою й піддержкою. Наш Батькьо Союз не одній вдові та сиротам утер сльози й своєю батьківською любовю допомагає лекше пережити перші хвилини страшного горя.

Тому всі ви мусите належати до У. Н. Союза, а коли хто належить, то повинен обовязково записати в Союз своїх дітей та нахилити до того своїх знайомих. Треба робити так, що коли Союз стратив одного члена, то на місце його щоб набути пятеро нових членів. Записуючи дітей в Союз, ми тим з молодих літ призвичаюємо їх до рідної організації, а вони будуть потім дякувати своїм родичам, що виховали їх на активних та орґанізованих членів української нації та У. Н. Союза.

Дбаймо так, щоби з нагоди 35-літнього ювилею Союза ми в цім році мали 35 тисяч дорослих членів Союза. Тим ми покажемо свою національну свідомість розуміння свого власного інтересу та інтересу своєї родини.

І. Чепа,
секр. 90 від. У. Н. Союза,
Централія, Па.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за лютий 1929 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	359.16	139.	69.32
2.	175.40	140.	49.50
3.	72.37	141.	21.80
4.	86.50	142.	108.37
5.	90.88	143.	22.09
6.	30.14	144.	46.92
7.	220.85	145.	45.36
8.	176.90	146.	112.54
9.	129.14	147.	368.53
10.	183.19	148.	12.46
11.	7.93	149.	36.82
12.	103.22	150.	20.09
13.	41.00	151.	81.41
14.	69.41	152.	66.53
15.	31.81	153.	18.53
16.	40.52	154.	38.49
17.	28.72	155.	315.16
18.	116.39	156.	95.85
19.	9.19	157.	40.03
20.	159.09	158.	11.55
21.	65.99	159.	67.51
22.	89.74	160.	72.62
23.	41.68	161.	112.21
24.	119.21	162.	41.59
25.	42.87	163.	91.48
26.	30.41	164.	81.84
27.	35.06	165.	98.49
28.	160.05	166.	17.22
29.	162.27	167.	44.83
30.	69.52	168.	152.65
31.	138.38	169.	55.29
32.	37.19	170.	166.23
33.	76.97	171.	42.87
34.	104.22	172.	34.91
35.	16.22	173.	29.75
36.	82.40	174.	25.35
37.	70.41	175.	110.62
38.	222.04	176.	40.69
39.	114.18	177.	64.35
40.	36.12	178.	32.76
41.	32.67	179.	157.78
42.	109.6	180.	5.96
43.	56.35	181.	130.94
44.	156.9	182.	116.69
45.	179.60	183.	103.96
46.	42.65	184.	7.33
47.	11.04	185.	86.44
48.	39.58	186.	60.82
49.	15.86	187.	51.22
50.	39.34	188.	24.97
51.	51.21	189.	43.02
52.	39.06	190.	9.60
53.	49.71	191.	74.35
54.	21.66	192.	57.97
55.	54.27	193.	153.56
56.	100.46	194.	14.56
57.	101.59	195.	33.60
58.	93.53	196.	38.82
59.	135.49	197.	30.27
60.	17.86	198.	59.21
61.	55.72	199.	9.76
62.	63.82	200.	80.03
63.	248.36	201.	59.81
64.	69.55	202.	34.89
65.	269.71	203.	75.35
66.	104.05	204.	80.21
67.	125.39	205.	20.06
68.	34.75	206.	320.75
69.	83.65	207.	42.98
70.	250.7	208.	33.30
71.	11.6	209.	118.17
72.	51.45	210.	48.90
73.	88.88	211.	122.96
74.	63.50	212.	29.91
75.	104.51	213.	269.21
76.	229.8	214.	41.98
77.	75.69	215.	31.42
78.	141.09	216.	39.40
79.	3.51	217.	297.95
80.	35.3	218.	260.50
81.	126.31	219.	40.82
82.	53.2	220.	113.10
83.	82.2	221.	326.08
84.	22.9	222.	18.11
85.	104.8	223.	157.24
86.	171.21	224.	6.56
87.	97.56	225.	33.59
88.	6.05	226.	17.09
89.	12.3	227.	61.93
90.	222.4	228.	51.06
91.	214.20	229.	200.31
92.	16.98	230.	240.50
93.	46.57	231.	53.34
94.	174.81	232.	55.82
95.	57.77	233.	56.73
96.	165.32	234.	140.17
97.	73.5	235.	106.49
98.	134.3	236.	106.02
99.	164.17	237.	164.21
100.	76.81	238.	64.63
101.	58.79	239.	180.34
102.	341.5	240.	11.59
103.	83.58	241.	76.88
104.	183.23	242.	127.06
105.	142.68	243.	84.14
106.	199.50	244.	29.27
107.	54.28	245.	123.25
108.	92.78	246.	33.51
109.	134.76	247.	215.23
110.	27.34	248.	49.12
111.	39.56	249.	31.35
112.	167.63	250.	17.40
113.	82.39	251.	127.69
114.	55.54	252.	47.55
115.	19.58	253.	64.22
116.	63.90	254.	116.42
117.	73.81	255.	78.60
118.	62.89	256.	30.40
119.	34.06	257.	45.96
120.	136.57	258.	34.08
121.	87.69	259.	139.83
122.	48.90	260.	21.92
123.	110.7	261.	14.58
124.	87.08	262.	42.71
125.	17.7	263.	66.45
126.	75.31	264.	26.29
127.	103.37	265.	41.08
128.	54.1	266.	62.93
129.	29.18	267.	42.55
130.	233.6	268.	73.75
131.	31.68	269.	31.61
132.	120.35	270.	137.39
133.	146.0	271.	40.23
134.	50.65	272.	7.13
135.	116.05	273.	98.01
136.	139.9	274.	131.44
137.	148.8	275.	78.01
138.	44.78	276.	378.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
277.	66.83	336.	153.16
278.	47.49	337.	14.19
279.	6.24	338.	214.96
280.	101.85	339.	63.06
281.	24.20	340.	21.57
282.	171.21	341.	62.75
283.	100.30	342.	172.47
284.	25.27	343.	27.07
285.	38.15	344.	47.42
286.	64.78	345.	126.56
287.	7.98	346.	23.51
288.	189.19	347.	41.82
289.	30.57	348.	11.09
290.	51.06	349.	59.14
291.	26.76	350.	68.43
292.	247.02	351.	37.57
293.	33.58	352.	57.94
294.	42.90	353.	19.78
295.	180.93	354.	29.12
296.	193.41	355.	40.20
297.	13.91	356.	27.77
298.	45.90	357.	31.82
299.	68.96	358.	49.58
300.	259.50	359.	27.69
301.	96.01	360.	50.36
303.	58.25	361.	293.65
304.	39.91	362.	27.02
305.	73.91	363.	120.65
306.	18.76	364.	229.27
307.	27.16	365.	86.31
308.	103.46	366.	11.50
309.	43.43	367.	108.56
310.	40.11	368.	20.39
311.	12.26	369.	139.28
312.	64.60	370.	182.39
314.	12.05	371.	100.39
315.	10.88	372.	16.94
316.	195.74	373.	23.83
317.	90.75	374.	19.64
318.	112.81	375.	24.55
319.	24.60	376.	10.01
320.	84.66	377.	7.73
321.	113.83	378.	16.86
322.	30.02	379.	49.70
323.	44.61	380.	17.20
324.	113.40	381.	32.34
325.	59.08	382.	17.41
326.	137.51	383.	33.23
327.	33.99	384.	82.76
328.	14.37	385.	183.22
329.	15.02	388.	186.55
330.	87.70	392.	16.08
331.	37.56	393.	23.82
332.	62.62	396.	74.06
333.	94.89	400.	63.69
334.	146.67	401.	26.91
335.	45.41		

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,147.48

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	1.34	183.	5.79
10.	3.38	195.	6.89
16.	2.31	204.	4.45
25.	12.30	206.	18.48
26.	10.96	211.	8.31
28.	96	213.	3.56
29.	3.25	217.	18.54
31	9.58	218.	2.56
34.	4.76	221.	7.17
37	1.61	229.	3.68
38.	11.07	235.	2.16
44.	3.69	237.	5.27
56.	4.52	239.	18.22
58.	3.55	242.	5.03
59.	13.94	245.	8.66
64.	4.67	246.	1.29
65.	13.04	247.	11.64
67.	2.68	248.	1.71
75.	1.96	266.	10.29
78.	4.56	267.	4.77
83.	8.55	271.	3.86
84.	2.41	276.	6.58
85.	4.17	278.	1.35
87.	9.01	281.	19.47
91.	2.77	284.	3.47
92.	2.52	295.	10.88
94.	14.77	301.	4.11
97.	17.17	308.	2.16
100.	2.00	309.	6.77
102.	12.00	322.	2.04
106.	3.26	323.	4.19
110.	7.70	324.	2.41
112.	6.84	326.	11.73
113.	2.00	332.	2.45
130.	11.53	333.	2.45
131.	5.49	336.	5.76
133.	4.97	337.	90
137.	7.07	338.	9.77
138.	4.46	344.	4.48
142.	2.67	346.	2.51
143.	2.57	350.	1.70
144.	6.66	357.	15.19
147.	11.18	361.	19.09
151.	1.86	363.	10.75
155.	3.23	364.	4.77
160.	28.24	366.	4.73
163.	7.27	371.	3.57
167.	5.68	372.	17.00
168.	2.67	382.	5.90
177.	16.16	383.	3.66
179.	2.67	385.	11.20
181.	2.06	388.	5.19

З місячних вкладок нових родів обезп.	$694.25
За календар на 1929 р.	75.95
Разом від членів	$32,917.68
Процент від моргечів	4,009.90
Процент від бондів	4,145.00
Сплати моргечів	1,157.50
Сплати бондів	11,000.00
Сирітські части по бл. п.:	
Теодор Маселко, в. 133	200.00
Федор Свистун, в. 144	200.00
Т. Пилипишин, в. 8	200.00
Йосиф Кунцьо, в. 132	1,000.00
Разом	$54,830.08

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Іван Вольський, в. 369	200.00
Василь Озіпко, в. 133	1,000.00
Стефан Гайдай, в. 147	650.00
Стефан Касіян, в. 98	250.00
Теодор Маселко, в. 133	500.00
Іван Халянич, в. 38	1,000.00
Гелена Карпиня, в. 23	100.00
Йосиф Руцький, в. 266	500.00
Анаст. Герман, в. 22	1,000.00
Филимон Савчук, в. 262	1,000.00
Іван Хомяк, в. 360	1,000.00
Федор Свистун, в. 144	500.00
Катер. Постич, в. 44	1,000.00
Я. Порценалюк, в. 341	1,000.00
Олекса Гичка, в. 43	1,000.00
Т. Пилипишин, в. 8	500.00
Михайло Кость, в. 229	1,000.00
Кирило Клапач, в. 86	1,000.00
Котерина Бутера, в. 66	1,000.00
Йосиф Кунцьо, в. 132	1,000.00
Зомко Цапяк, в. 230	1,000.00
Катерина Жилко, в. 106	250.00
Франко Грубий, в. 9	500.00
Марія Мандзяк, в. 333	1,000.00
Ст. Орловський, в. 31	1,000.00
Теодор Совтап, в. 211	500.00
Елисавета Бестерці, в. 2	1,000.00
Михайло Васюта, в. 9	1,000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Микола Костюк, в. 48	100.00
Анеля Спожарська, в. 96	50.00
Стефан Лещишин, в. 99	100.00
Микола Палій, в. 153	225.00
Михайло Кость, в. 161	75.00
Юліян Якимович, в. 180	50.00
Дмитро Бойко, в. 187	75.00
Мик. Близнак, в. 204	75.00
Микола Хома, в. 232	50.00
Мих. Новаковська, в. 290	50.00
Т. Корчинський, в. 321	50.00
Анаст. Семотюк, в. 345	50.00
Анаст. Слободзян, в. 361	50.00
Стан. Камінський, в. 388	75.00
Ів. Нєдзєльський, в. 396	150.00
Ксеня Рощка, в. 371	75.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Ірон Зиндран, в. 276	49.10
Іван Вайнар, в. 235	390.00
Іван Суханич, в. 106	63.05

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,991.20
Платня гол. уряду	550.00
Кошти подорожі і дієта гол. контр. комісії	303.50
Стейти за лайсенси на рік 1929	195.50
Податок за воду	5.04
Видатки канцелярійні, почта, тел., експр. і т.п.	33.91

Інвестиції готівки:

Доплачено за Суміт, Н. Дж., бонди	33.00
Разом	$28,364.30

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. січня 1929 остала	$431,440.18
Прихід за лютий	54,830.08
Разом	$486,270.26
Розхід за лютий	28,364.30
Готівка з кінцем міс. лютого 1929 остає	$457,905.96

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$457,905.96
Моргечі	995,259.50
Бонди	465,090.80
Реальність	155,241.89
Разом	$2,073,498.15

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,437,817.71
" резервовий	299,523.67
" запомоговий	64,234.69
" адміністрац.	44,773.23
" народний	10,049.23
" конвенційний	37,816.95
" сирітський	179,282.67
Разом	$2,073,498.15

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за лютий 1929 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	25.65	20.	7.65
2.	19.80	21.	7.88
3.	12.85	22.	16.88
4.	2.70	23.	2.50
5.	7.43	24.	16.45
6.	2.75	25.	1.60
7.	25.20	26.	3.60
8.	14.63	27.	2.05
9.	24.30	28.	24.98
10.	5.40	29.	19.80
12.	2.05	31.	21.83
13.	4.05	34.	18.90
14.	1.65	35.	2.48
15.	4.75	36.	25
16.	12.60	38.	22.35
17.	4.30	39.	9.00
18.	9.90	40.	5.40

Відділ	Заплатив
41.	1.60
42.	9.23
43.	6.55
44.	20.93
45.	13.27
46.	50
50.	8.35
51.	1.60
52.	75
53.	6.75
54.	1.80
55.	7.20
56.	22.05
57.	8.55
58.	12.40
59.	14.90
60.	1.58
61.	5.63
62.	6.30
63.	25.88
64.	5.65
65.	32.20
66.	3.15
67.	15.53
68.	2.25
69.	4.73
70.	26.55
72.	8.35
73.	8.55
74.	1.80
75.	19.15
76.	31.27
77.	7.65
78.	2.05
80.	4.75
81.	9.00
82.	5.40
83.	12.83
85.	13.73
86.	7.45
87.	14.85
88.	90
89.	3.60
90.	27.70
91.	24.55
93.	3.85
94.	12.60
95.	6.30
96.	15.30
97.	11.70
98.	7.90
99.	21.40
100.	7.20
102.	27.23
103.	6.10
104.	21.15
105.	11.50
106.	4.05
107.	7.20
108.	7.43
109.	11.48
110.	90
112.	16.45
113.	5.85
114.	7.90
115.	25
116.	8.80
117.	1.60
118.	3.15
120.	18.23
121.	13.30
123.	10.35
124.	13.70
126.	2.70
127.	10.35
128.	7.95
130.	8.05
131.	5.70
132.	18.25
133.	6.98
135.	6.30
136.	18.45
137.	20.93
139.	3.85
140.	90
141.	68
142.	11.70
144.	2.25
145.	1.80
146.	10.35
147.	58.73
148.	4.50
149.	7.65
150.	1.65
151.	7.45
152.	3.85
153.	2.25
155.	50.85
156.	10.35
157.	1.35
158.	1.15
159.	9.00
160.	10.80
161.	12.00
162.	4.05
163.	8.53
164.	8.10
165.	2.95
166.	2.48
167.	4.05
168.	22.95
170.	11.05
171.	25
172.	1.60
173.	6.08
174.	3.15
175.	9.25
176.	3.45
177.	6.75
179.	23.85

Відділ	Заплатив
181.	14.20
182.	9.90
183.	4.75
185.	5.25
188.	2.50
189.	3.85
191.	3.38
192.	3.60
193.	8.10
196.	2.95
197.	90
198.	2.95
200.	12.25
201.	4.75
203.	6.30
204.	3.40
205.	4.75
206.	47.03
207.	4.05
208.	1.80
209.	12.15
210.	4.75
211.	9.00
212.	1.80
213.	22.05
214.	9.90
217.	34.20
218.	36.45
219.	4.05
220.	17.10
221.	18.45
223.	22.75
224.	1.35
226.	2.70
227.	4.30
228.	5.00
229.	16.00
230.	26.00
231.	7.88
232.	5.65
233.	25
234.	29.50
235.	6.30
236.	5.25
238.	2.95
239.	21.83
241.	7.20
242.	13.75
243.	18.00
244.	3.00
245.	17.78
246.	4.50
247.	27.00
248.	5.20
250.	1.35
251.	11.70
252.	5.20
253.	2.70
254.	3.60
255.	1.80
257.	3.15
258.	5.00
259.	16.65
260.	4.95
261.	2.05
262.	7.42
263.	6.30
264.	2.95
265.	2.25
266.	4.28
267.	3.60
268.	7.15
269.	2.02
270.	18.45
271.	3.15
273.	12.63
274.	10.80
275.	7.20
276.	58.30
277.	1.13
278.	9.50
281.	3.15
282.	27.60
283.	7.20
284.	2.25
285.	4.50
286.	1.80
288.	27.23
289.	3.60
290.	4.30
292.	21.60
293.	1.10
294.	4.95
295.	20.25
296.	12.15
197.	3.45
298.	6.75
299.	3.38
300.	19.57
301.	11.95
305.	2.50
306.	50
307.	3.45
308.	17.10
309.	4.05
310.	5.85
312.	8.80
314.	1.60
316.	20.93
317.	10.05
318.	7.65
320.	8.73
321.	16.90
323.	9.00
324.	10.15
326.	16.90
327.	4.05
328.	2.70
330.	3.85
331.	6.75

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
332.	6.30	361.	24.75
333.	9.70	362.	8.60
334.	13.05	363.	18.00
385.	4.75	364.	19.35
336.	14.65	365.	12.60
337.	1.15	366.	2.05
338.	82.65	367.	13.73
339.	9.45	368.	1.60
341.	5.18	369.	23.85
342.	26.80	370.	8.35
343.	2.50	371.	13.95
344.	5.20	372.	50
345.	14.00	374.	4.73
346.	4.50	378.	2.25
347.	5.25	379.	3.60
349.	2.95	380.	4.50
350.	2.03	381.	3.60
351.	5.85	383.	3.60
352.	8.10	384.	13.95
355.	3.40	385.	21.38
356.	1.25	388.	13.95
357.	3.85	396.	12.38
358.	3.15	400.	8.55
359.	4.40	401.	3.83
360.	9.70		

З місячних вкладок	$3,131.05
Процент від моргечів	540.00
Разом	$3,671.05

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Марія Канюга, в. 221	346.00
Емілія Гуменюк, в. 278	160.00
Анна Чарна, в. 206	346.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	252.00
Видатки канцелярійні	14.44
Разом	$1,118.44

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. січня 1929 остала	$73,719.83
Прихід за лютий	3,671.05
Разом	$77,390.88
Розхід за лютий	1,118.44
Готівка з кінцем міс. лютого 1929 остає	$76,272.44

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$76,272.44
Моргечі	40,100.00
Бонди	36,623.00
Разом	$152,995.44

Стан довжний:

Фонд посмертний	$114,818.59
" адміністрац.	38,176.85
Разом	$152,995.44

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

